

Helsingin pysäköintipoliitiikka 2022

Yritysvaikutusten arviointi

7.3.2022

Helsinki

Sisällysluettelo

1. Helsingin pysäköintipolitiikka 2022	3
2. Yritysvaikutusten analysointi	4
3. Vastaukset yritysvaikutusten arvioinnin kysymyksiin	5

1. Helsingin pysäköintipolitiikka 2022

Pysäköintipolitiikan laadinta

Helsingin nykyinen pysäköintipolitiikka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 17.2.2014. Pysäköintiä on kehitetty siinä esitettyjen strategisten linjausten mukaisesti ja lähes kaikki kärkitoimenpiteet on toteutettu. Vuoden 2020 kesällä käynnistettiin uuden pysäköintipolitiikan laadinta. Työn konsulttina on WSP Finland Oy.

Pysäköintipolitiikan laadintaa on johtanut ohjausryhmä, jossa on ollut laaja edustus kaupungin eri hallintokunnista. Käytännön työtä on tehnyt konsultin lisäksi viisi työryhmää, joissa on ollut edustusta kaupungin hallintokuntien lisäksi Helsingin kaupungin liikennelaitokselta, Helsingin seudun liikenteestä sekä Forum Viriumilta.

Pysäköintipolitiikan laadinnan yhteydessä tehtiin yrityskysely, jossa haastateltiin 203 Helsingin kantakaupungissa tai laajenevassa kantakaupungissa sijaitsevan yrityksen edustajaa. Tulokset on raportoitu varsinaisessa pysäköintipolitiikan raportissa sekä sen liitteenä olevassa yrityskyselyn raportissa. Helsingissä toimivien merkittävien yksityisten pysäköintilaitosoperaattoreiden edustajat haastateltiin vuoden 2020 lokakuussa. Operaattorit ovat valmiita tekemään molempia osapuolia hyödyttävää yhteistyötä kaupungin kanssa.

Helsingin pysäköintipolitiikan luonnos valmistui vuoden 2021 heinäkuussa. Vuorovaikutus käynnistyi vuoden 2021 elokuussa ja päättyi marraskuussa. Vuorovaikutustapoja olivat Kerro kantasi –palvelu, lausunnot sekä Uutta Helsinkiä –tilaisuudet. Yrityskysely on osa vuorovaikutusta, vaikka se tehtiin ennen varsinaista vuorovaikutusta. Vuorovaikutuksen tuloksista laadittiin vuorovaikutusraportti. Yritysvaikutusten arviointi on tehty työn vuorovaikutuksen jälkeen vuoden 2022 alkupuolella.

Pysäköintipolitiikka hyväksytetään kaupunkiympäristölautakunnassa vuoden 2022 keväällä ja tämän jälkeen kaupunginhallituksessa.

Pysäköintipolitiikan sisältö

Pysäköintipolitiikka on keskeinen työkalu Helsingin liikenne-, elinkeino-, ympäristö- ja asuntopoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Helsingin yleiskaava ja kaupunkistrategia määrittävät pysäköintipolitiikan tavoitteita ja toimenpiteitä. Seudullista näkökulmaa tuo Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnittelu, jossa seutua kehitetään kokonaisuutena. Pysäköintipolitiikan laadinnassa huomioidaan myös kaupungin tärkeimmät strategiat. Näitä ovat esimerkiksi Helsingin kaupunkistrategia 2021 – 2025, Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelma, Helsingin keskustavisio, Helsingin elinkeinopolitiikan painopisteet 2018 - 2021, Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma sekä Helsingin liikenteen tulevaisuusanalyysi.

Pysäköintipoliittisten tavoitteiden määrittämisen lähtökohtina ovat strategisten linjausten sekä ohjaus- ja työryhmätyöskentelyiden lisäksi toimineet pysäköinnin nykytilanne, tunnistetut toimintaympäristön muutokset ja pysäköintiin vaikuttavat trendit. Pysäköintipoliitikassa on kuusi tavoitetta, jotka ohjaavat toimenpiteiden muodostamista.

Teemat ja toimenpiteet on suunniteltu siten, että ne toteuttavat tavoitteita mahdollisimman hyvin. Toimenpiteiden muodostamisessa keskeisessä roolissa ovat olleet viiden asiantuntijaryhmän näkemykset. Lisäksi toimenpiteitä on peilattu työn aikana tehtyihin asukas- ja yrityskyselyiden tuloksiin sekä soveltuvien osin kansainvälisiin esimerkkeihin.

2. Yritysvaikutusten analysointi

Vaikutusten laajuus ja vaikuttavuus yritysten kannalta

Pysäköintipoliitikalla kehitetään liikennejärjestelmää toimivammaksi ja toteuttamaan kaupungin tavoitteita. Päätökset vaikuttavat sekä liikennejärjestelmätasolla että paikallisesti ja kohdentuvat laajasti yritystoimintaan ja elinkeinoelämään.

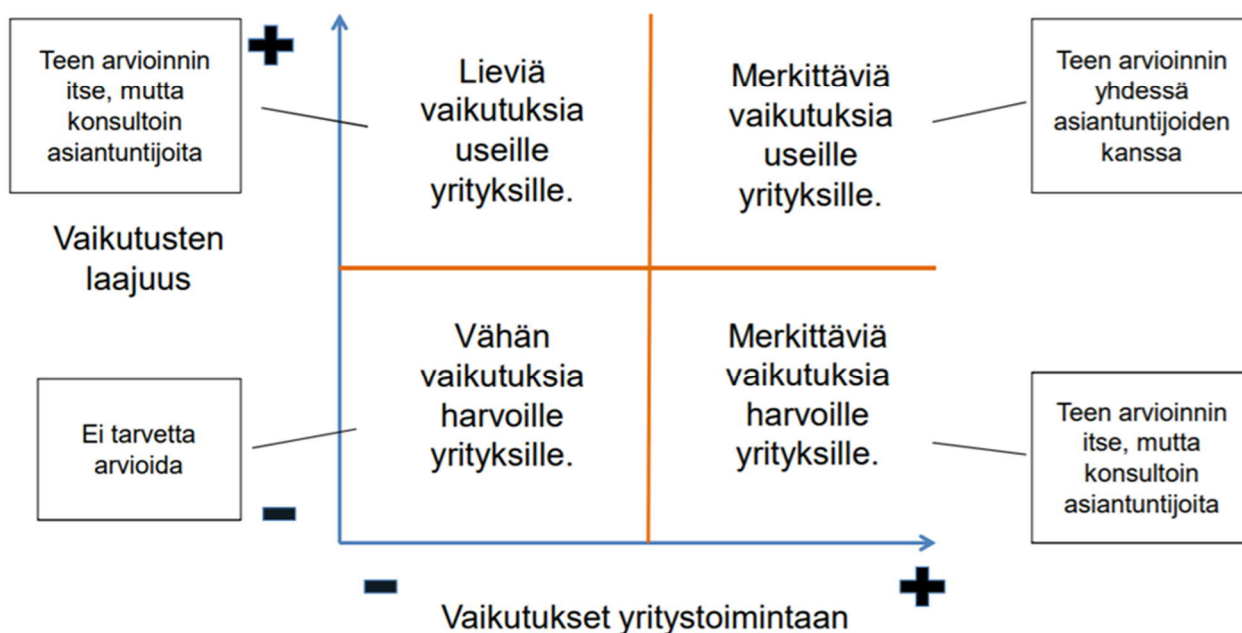
Pysäköintipoliitikka koskee suurta osaa yrityksistä. Se koskee luonnollisesti yrityksiä, jotka käyttävät autoliikennettä ja pysäköintiä, mutta voi kohdistua myös muihin yrityksiin esimerkiksi vaikuttamalla joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn palvelutasoon ja olosuhteisiin. Logistiikan olosuhteiden parantuminen vaikuttaa laajasti yrityksiin, koska suuri osa yrityksistä käyttää logistiikkayritysten palveluita. Pysäköintipoliitikan teemat ja toimenpiteet kohdistuvat suurimmilta osiltaan tiiviiseen kaupunkirakenteeseen, joten vaikutukset ovat suurempia kantakaupungissa kuin esikaupungissa toimivilla yrityksillä.

Menettelytapa

Pysäköintipoliitikalla on vaikutuksia useille yrityksille, mutta vaikutusten suuruus vaihtelee paljon yrityksen mukaan. Vaikutukset kohdistuvat myös eri tavalla yrityksen eri sidosryhmiin esimerkiksi työntekijöihin ja asiakkaisiin. Vaikutukset riippuvat myös yrityksen sijainnista.

Yritysvaikutusten arviointi tehdään yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston kanssa. Tarvittaessa ollaan yhteydessä myös muihin asiantuntijoihin.

VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN NELIKENTTÄ

3. Vastaukset yritysvaikutusten arvioinnin kysymyksiin

Miten laajoista vaikutuksista on kysymys

Montaako yritystä asia / päätös koskee?

Päätös koskettaa ensisijaisesti yrityksiä, jotka käyttävät ja tarvitsevat pysäköintipalveluita. Käyttäjät tai tarvitsijat voivat olla joko yrityksen työntekijöitä tai muita sidosryhmiä tai asiakkaita. Pysäköintipolitiikalla on vaikutuksia myös muihin kulutapoihin kuin autoliikenteeseen, joten jollain tapaa pysäköintipolitiikka vaikuttaa kaikkiin yrityksiin.

Pysäköintipolitiikalla voi olla vaikutusta yrityseskosysteemeihin, koska pysäköintipolitiikka vaikuttaa laajaan joukkoon yrityksiä ja tätä kautta se voi vaikuttaa myös yritysten väliseen vuorovaikutukseen. Vaikutusten laatu ja laajuus ovat kuitenkin hyvin ekosysteemikohtaisia.

Pysäköintipolitiikka vaikuttaa laajaan joukkoon yrityksiä, joten näiden yritysten liikevaihto on korkea ja yritysten vaikutus Helsingille suuri. Pysäköintipolitiikan toimenpiteet kohdistuvat merkittävimmin kantakaupungissa toimiviin yrityksiin. Kantakaupungissa sijaitsee paljon yrityksiä, joten jo pelkäs-

tään niiden liikevaihto on Helsingille merkittävä. Pysäköintipolitiikka vaikuttaa laajaan joukkoon erilaisia yrityksiä vaihtelevalla suuruustasolla, joten yritysten liikevaihtojen ja pysäköintipolitiikan välisen vaikutuksen arviointi on vaikeaa.

Montako työpaikkaa on kyseessä

Pysäköintipolitiikka vaikuttaa laajaan joukkoon yrityksiä ja työpaikkoja. Vaikutukset ovat merkittävimmät kantakaupungissa sekä asemanseuduilla ja muilla tiiviisti rakennetuilla alueilla. Muillakin alueilla merkitystä on, mutta näillä alueilla ratkaisuihin on enemmän liikkumavaraa.

Pysäköintipolitiikka vaikuttaa kaikenlaisiin työpaikkoihin. Todennäköisesti pysäköintipolitiikka vaikuttaa työntekijöiden osalta enemmän korkean kuin matalan erityisosaamisen työpaikkoihin. Aina-kin asiakkaiden osalta vaikutukset ovat merkittäviä myös palvelualan työpaikoilla esimerkiksi kivi- ja kalliikkeiden osalta.

Mihin asioihin asian / päätöksen vaikutukset yrityksessä / yrityksissä kohdentuvat?

Mitä vaikutuksia päätöksellä on?

Henkilöstöön

Yritysten henkilöstöön vaikuttavia teemoja ovat Kadunvarsipysäköinti: hinnoittelusta palvelutasoon, Pysäköinnin ohjauksen ja maksullisuuden laajentamisen periaatteet, Pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeiden päivittäminen, Asukas- ja yrityspysäköinnin ehtojen päivittäminen sekä Pysäköinninvalvonnan resurssien vahvistaminen, tehokkuuden parantaminen esim. digitalisaation avulla sekä virhemaksun porrastaminen teon haitan vakavuuden mukaan.

Kadunvarsipysäköinnin hinta voi nousta. Yritysten henkilöstöön vaikuttaa eniten yrityspysäköintitunnuksen hinta. Toisaalta viimeistään siirryttäessä palvelutason mukaiseen hinnoitteluun paikan saatavuus voi parantua. Pysäköinnin ohjauksen tai maksullisuuden laajetessa myös pysäköinnin kustannus nousee, mutta pysäköinnin palvelutaso paranee tässäkin tapauksessa. Pysäköinnin maksullisuus tai aikarajoitukset voivat joissakin tapauksissa haitata yritysten henkilöstön rekrytointia, mutta toisaalta maksullisen pysäköinnin tai aikarajoitusten alueilla on useimmiten laadukkaat kestävä liikumisen yhteydet.

Työpaikkojen pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeen tavoitteena on säännellä tiiviiden alueiden työpaikkojen pysäköintipaikkamääriä, jotta liikenneverkon välityskyky turvataan ja kaupungin ympäristötavoitteet huomioidaan. Kun laskentaohjetta päivitetään, sillä on vaikutusta henkilöstöön varsinkin tiiviissä kaupunkirakenteessa sijaitsevista yrityksistä sekä yrityksissä, joissa henkilöstö käyttää paljon autoa. Vaikutuksia on vaikeaa ennakoida, koska ne riippuvat päivitettävän uuden laskentaohjeen sisällöstä. Markkinaehtoisen pysäköintipolitiikan edistäminen voi vaikuttaa tulevaisuudessa myös yrityksiin, vaikka markkinaehtoista pysäköintiä sovelletaan alkuvaiheessa asuintontteihin.

Yrityspysäköinti tarjoaa yritysten ajoneuvoille tai niiden toimintaan käytettäville työntekijöiden ajoneuvoille merkittävän hintaedun tavalliseen pysäköintiin verrattuna. Työntekijöiden ajoneuvojen osalta yrityksen tulee osoittaa, että ajoneuvoa käytetään yrityksen toimintaan liittyviin ajoihin eikä

esimerkiksi työntekijän työmatkaliikkumiseen. Tämän osoittamisessa on nykytilanteessa ollut ongelmia sekä käytäntöjen kirjavuutta. Ehtojen päivittämisessä tulee ainakin ratkaista, kuinka yrityspysäköintitunnuksen myöntämisessä suhtaudutaan työntekijöiden omistuksessa tai hallinnassa olevien ajoneuvojen tunnuksiin. Ehtojen päivittämisellä voi olla merkittäviä vaikutuksia yritysten ja niiden työntekijöiden pysäköintiin yrityspysäköintivyöhykkeillä. Vaikutukset ovat suurimpia yrityksissä, jotka käyttävät kadunvarsipysäköintiä. Yritysvaikutusten suuruus ja laajuus ratkeavat ehtojen päivitystyön yhteydessä.

Pysäköinninvalvonnan resurssien vahvistaminen, tehokkuuden parantaminen sekä virhemaksun porrastaminen parantavat yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä. Tehokas pysäköinninvalvonta tehostaa paikkojen käyttöä, ehkäisee väärinkäytöksiä, lisää turvallisuutta ja järjestystä sekä helpottaa vapaan paikan löytymistä. Virhemaksun porrastamisella aiheutetun haitan mukaan korkeimmat maksut kohdistetaan virheisiin, joiden seuraukset ovat vakavimpia, esimerkiksi liikenneturvallisuuden vaarantaminen. Virhemaksun porrastaminen edellyttää lakimuutosta.

Asiakkaisiin

Yritysten asiakkaisiin vaikuttavia teemoja ovat Kohti pysäköinnin reaaliaikaista tietoa, Pysäköinninvalvonnan resurssien vahvistaminen, tehokkuuden parantaminen esim. digitalisaation avulla sekä virhemaksun porrastaminen teon haitan vakavuuden mukaan, Kadunvarsipysäköinti: Hinnoittelusta palvelutasoon sekä Pysäköinnin ohjauksen ja maksullisuuden laajentamisen periaatteet.

Pysäköinnin reaaliaikainen tieto auttaa yritysten asiakkaita kuten myös muita pysäköijä vapaan pysäköintipaikan löytymisessä. Tämä säästää ajan lisäksi myös kustannuksia, koska paikan etsimisen vähetessä polttoainetta säästyy. Pysäköinnin palvelutaso paranee, koska voi olla varmempi paikan löytymisestä. Tämä voi houkuttaa yrityksiin uusia asiakkaita, koska pysäköintipaikan löytäminen on varmempaa ja helpompaa.

Pysäköinninvalvonnan resurssien vahvistaminen, tehokkuuden parantaminen esim. digitalisaation avulla sekä virhemaksun porrastaminen teon haitan vakavuuden mukaan vaikutukset on esitetty vaikutuksissa yritysten henkilöstöön yhteydessä.

Siirryttäessä kadunvarsipysäköinnissä palvelutason mukaiseen hinnoitteluun lähinnä vyöhykepysäköinnin osalta yritysten asiakkaiden pysäköinnin hinta voi nousta. Tämä voi vaikuttaa yritysten asiakasmääriin negatiivisesti. Toisaalta paikan helpompi löytäminen ja pysäköinnin palvelutason parantaminen voivat houkuttaa uusia asiakkaita.

Pysäköinnin ohjauksen ja maksullisuuden laajentaminen parantavat pysäköinnin järjestelmällisyyttä, lisäävät paikkojen kiertoa sekä helpottavat vapaan paikan löytymistä. Nämä lisäävät yritysten houkuttelevuutta asiakkaiden keskuudessa. Jos pysäköinti muuttuu maksulliseksi, se voi toisaalta vähentää asiakkaita. Pysäköinnin hinta on harvoin itsessään liian korkea, mutta joillakin asiakkailla voi olla kynnys maksaa pysäköinnistä varsinkin, jos käytettävissä on muilla alueilla maksutonta pysäköintiä. Tämä voi ohjata asiakkaita maksuttoman pysäköinnin alueille.

Saavutettavuuteen

Saavutettavuuteen vaikuttavia teemoja ja toimenpiteitä ovat Kohti pysäköinnin reaaliaikaista tietoa, kohti joustavaa pysäköintiä, liityntäpysäköinnin kehittäminen, pyöräpysäköinnin kehittäminen, ka-

dunvarsipysäköinti: hinnoittelusta palvelutasoon, pysäköinnin ohjauksen ja maksullisuuden laajentamisen periaatteet, pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeiden päivittäminen sekä jakeluliikenteen lastaus- ja purkupaikat.

Reaaliaikaisen tiedon saaminen vapaista pysäköintipaikoista parantaa kaikkien osapuolten saavutettavuutta. Kaupungin ja yksityisten pysäköintilaitosten välisen yhteistyön parantaminen lisäävät asukkaiden pysäköintiä laitoksissa. Tämä vapauttaa kadunvarsien pysäköintikapasiteettia esimerkiksi yritysten asiakkaiden lyhytaikaiseen pysäköintiin. Katutyömaiden pysäköinnin kehittäminen lisää informaatiota työmaiden vaikutuksista pysäköintiin. Tiedon lisääntyminen parantaa saavutettavuutta. Pysäköintipaikkojen yhteisessä operoinnissa muodostetaan toimintamalli, jossa kaikki julkinen (kaupungin tai yksityisomisteinen) pysäköinti olisi yhden operoinnin piirissä. Asiakkaille tämä tarkoittaisi julkisen pysäköinnin yhdenmukaisempaa ilmettä, mikä voi parantaa saavutettavuutta.

Liityntäpysäköinti parantaa kantakaupungin saavutettavuutta, koska liityntäpysäköintiin jätetty ajoneuvo vähentää liikenneverkon kuormitusta varsinkin korkean kysynnän aikaan. Pyöräpysäköinnin kehittäminen parantaa pyöräilyn olosuhteita ja lisää sen kilpailukykyä liikkumismuotona. Pyöräily on tilatehokas liikkumismuoto, joten sen suosion kasvaminen vapauttaa katutilaa. Jos pyörien pysäköintipaikkoja sijoitetaan autojen pysäköintipaikkojen tilalle, pyörien pysäköintimahdollisuudet paranevat, mutta kohteiden saavutettavuus henkilöautolla voi heikentyä.

Pysäköinnin palvelutason mukainen hinnoittelu sekä aikarajoitusten ja maksullisuuden mahdolliset laajennukset lähtökohtaisesti helpottavat pysäköintipaikan saantia ja siten parantavat saavutettavuutta. Maksullisuus voidaan kokea myös negatiivisena asiana, jolloin pysäköijä voi etsiä vaihtoehtoisia kohteita, joissa ei ole pysäköinnin rajoituksia. Tällöin pysäköinnin maksullisuus voi vähentää kohteen käyttäjämääriä.

Pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeet vaikuttavat yritysten saavutettavuuteen, koska niissä määrätään, kuinka paljon pysäköintipaikkoja voi rakentaa yritysten tonteille tiiveimmillä alueilla. Pysäköintipaikkojen vähäisempi määrä voi heikentää saavutettavuutta, mutta liikenneverkon toimivuus pysyy parempana, jolloin välttämättömän autoliikenteen saavutettavuus voidaan turvata. Samaan aikaan voidaan myös kehittää kestävien liikkumismuotojen yhteyksiä ja olosuhteita.

Yrityksille tärkeän jakeluliikenteen saavutettavuus paranee huolehtimalla jakeluun soveltuvien paikkojen riittävydestä, kehittämällä viestintää paikkojen sijainneista ja käyttöoikeuksista, ehkäisemällä paikkojen väärinkäyttöä lisäämällä valvontaa sekä huomioimalla jakeluliikenteen tarpeet entistä paremmin maankäytön suunnittelussa.

Toimitiloihin

Pysäköinnin parantunut reaaliaikainen tieto tarjoaa toimitilojen sidosryhmille parempaa pysäköinnin palvelutasoa. Parempi reaaliaikainen tieto mahdollistaa myös pysäköinnin kytkemisen osaksi liikkuvin palveluna –alustoja nykyistä paremmin, mikä parantaa palveluiden käytettävyyttä. Hyvä reaaliaikainen tieto vähentää yritysten ja sen sidosryhmien aika- ja polttoainekustannuksia.

Liityntäpysäköinnin kehittäminen voi vähentää tarvetta rakentaa toimitiloihin omia pysäköintipaikkoja, mikä vähentää yritysten kustannuksia. Pyöräpysäköinnin kehittäminen parantaa pyöräilyn mahdollisuuksia ja lisää sen suosiota kulkumuotona. Pyöräilyn lisääntyminen voi vähentää autojen pysäköintipaikkojen tarvetta yrityksissä ja tuoda työntekijöille myös terveyshyötyjä. Pyöräpaikkojen tarve kasvaa, mutta ne ovat halvempia ja tilatehokkaampia toteuttaa kuin autojen pysäköintipaikat.

Pysäköinnin palvelutason mukainen hinnoittelu todennäköisesti nostaa toimitilojen kadunvarsilla tapahtuvan pysäköinnin hintaa alueilla, joita muutos koskee. Tämä voi luonnollisesti lisätä yritysten tai sen sidosryhmien kustannuksia. Toisaalta paikan löytää helpommin ja pysäköinnin palvelutaso paranee. Tämä voi vähentää yrityksiin kohdistuvia sekä polttoaine- että aikakustannuksia. Samoin otettaessa yrityspysäköintijärjestelmä käyttöön uudella alueella tai laajennettaessa pysäköinnin aikarajoitusta tai maksullisuutta pysäköinnin hinta todennäköisesti nousee, mistä aiheutuu yrityksille kustannuksia. Toisaalta toimenpiteitä tehdään vaiheittain ja perustellusti, ja niistä tehdään kattavat vaikutusten arvioinnit. Jotta toimenpiteisiin ryhdytään, täytyy olla jokin olemassa oleva epäkohta, johon halutaan parannusta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi pysäköintipaikkoja ei ole riittävästi tai pysäköintipaikkojen kiertoa halutaan nopeuttaa. Tällöin toimenpiteiden käyttöönotto hyödyttää myös yrityksiä.

Vähäisemmät ja kalliimmat pysäköintipaikat voivat aiheuttaa toimitiloille henkilöstön rekrytointivaikeuksia, vaikka kestävien liikkumismuotojen yhteydet ovat usein laadukkaita. Vaikutukset vaihtelevat yrityskohtaisesti paljon.

Vuorottaispysäköinti tarjoaa toimitiloille mahdollisuuden tehostaa pysäköintipaikkojensa käyttöä ja näin pienentää pysäköintikustannuksia. Haittapuolena on, että joinain ajankohtina vapaan pysäköintipaikan löytyminen voi olla vaikeampaa. Vuorottaispysäköinnin digitaalisen kokeilun avulla toimitilat voivat tehdä yhteistyötä pysäköintipaikkojensa osalta, mikä hyödyttää useita osapuolia.

Kilpailun edistämiseen aluetasolla tai / ja kaupunkitasolla?

Pysäköinnin reaaliaikaisen tiedon kehittäminen, sen kytkeminen liikkuminen palveluna –konsepteihin sekä vuorottaispysäköinnin digitaalinen kokeilu edistävät näiden alojen yritysten välistä kilpailua, koska nämä ovat kehittyviä osa-alueita, joissa yrityksillä on laajat kasvumahdollisuudet ja -odotukset. Kaupunki voi luoda yrityksille paremmat toimintaedellytykset liiketoiminnan kehittymiselle.

Kaupungin ja yksityisten pysäköintioperaattoreiden välinen yhteistyö edistää kilpailua, koska kaupungin kanssa yhteistyössä operaattoreilla on mahdollisuus saada markkinoille nykyistä kilpailukykyisempiä tuotteita tavalliseen kadunvarsipysäköintiin verrattuna.

Pysäköinnin palvelutason mukainen hinnoittelu sekä maksullisuusvyöhykkeiden laajennukset todennäköisesti nostavat ainakin pitkällä tähtäimellä kadunvarsipysäköinnin hintaa. Tämä parantaa markkinaehtoisesti toimivien yksityisten pysäköintioperaattoreiden kilpailumahdollisuuksia. Kadunvarsipysäköinnin hinnan muutokset voivat vaikuttaa yritysten sijoittumispäätöksiin sekä mahdollisuuksiin rekrytoida työvoimaa. Vaikutukset jäänevät vähäisiksi, koska yritysten sijoittautumispäätöksiin vaikuttavat enemmän monet muut asiat kuin pysäköinti, esimerkiksi sijoittuminen raideliikenteen vaikutuspiiriin. Usein maksullisen kadunvarsipysäköinnin alueet ovat yrityksille muuten houkuttelevia sijaintipaikkoja, esimerkiksi kantakaupunki.

Markkinaehtoisen pysäköinnin edistäminen voi parantaa yksityisten pysäköintioperaattoreiden kilpailuedellytyksiä, koska subventoidun pysäköinnin tarjonta vähenee ja pidemmällä ajanjaksolla voi poistua kokonaan.

Näkyvyyteen?

Pysäköintipolitiikalla ei ole suoria vaikutuksia yritysten näkyvyyteen

Syntykö asiasta / päätöksestä yritykselle / yrityksille kustannuksia mukaan lukien mahdolliset tulojen menetykset?

Kadunvarsipysäköinnin hinnoittelun muutokset sekä maksullisen pysäköinnin mahdolliset laajenukset aiheuttavat yrityksille kustannuksia. Pysäköintikustannukset ovat kuitenkin pääosin pieniä yritysten kaikkiin kustannuksiin suhteutettuna. Yrityksille voi tulla tulojen menetyksiä, jos asiakkaat valitsevat maksullisen kadunvarsipysäköinnin vuoksi toisen ostokohteen. On myös mahdollista, että maksullisuus parantaa mahdollisuutta löytää vapaa pysäköintipaikka, jolloin maksullisuus voi myös houkuttaa joitain autoilevia asiakkaita. Maksullisen pysäköinnin alueilla suuri osa asiakkaista tulee jo nykytilanteessa paikalle muulla kuin henkilöautolla. Pysäköinnin maksullisuudella on vaikutusta autoilevien asiakkaiden ostopaikan valinnassa, mutta ostopaikan valintaan vaikuttavat myös muut asiat.

Yrityksissä, joissa työskentelee paljon korkean koulutuksen ja erityisosaamistason työntekijöitä, voi liian vähäinen työntekijöiden pysäköintipaikkamäärä vaikeuttaa työntekijöiden rekrytointia. Tästä aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia. Toisaalta tällaiset yritykset pyrkivät sijoittumaan keskeisille alueille, joissa on myös laadukkaat kestävä liikunnan palvelut. Myös yritykset arvostavat kestävä toimintaa ja huomioivat ympäristönäkökulmat. Laadukkaita joukkoliikenneyhteyksiä pidetään nykyään usein pysäköintipaikkamääriä tärkeämpänä asiana, kun yritykset rekrytoivat uutta henkilöstöä.

Voiko asia / päätös vaikuttaa yrityksen / yritysten imagoon? Miten?

Pysäköintipolitiikalla on vähäiset vaikutukset yritysten imagoon. Työpaikka-alueiden pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeiden päivitys voi vaikuttaa yritysten pysäköintipaikkamääriin kaavoitettaessa uutta maankäyttöä. Tällä voi olla vaikutusta yritysten imagoon, koska yritys voi profiloitua sidosryhmien keskuudessa yritykseksi, jossa on riittävästi pysäköintipaikkoja tai joka suosii kestäviä liikkuemuotoja ja keskeistä sijaintia. Positiiviseen tai negatiiviseen imagovaikutukseen tässä suhteessa vaikuttavat esimerkiksi yrityksen sijainti, toimiala ja sidosryhmät. Toki yritysten imagoon vaikuttavat paljon muutkin asiat.

Miten vaikutukset ajoittuvat?

Ovatko asian / päätöksen vaikutukset yrityksille / yritysten toimintaedellytyksiin?

Pysyviä, väliaikaisia vai ajanjaksosta riippuen vaihtelevia

Pysäköintipolitiikan päätökset ovat lähtökohtaisesti pysyviä, kun niistä päätetään. Päätösten vaikutuksia seurataan. Jos toteutuneet vaikutukset eivät ole tavoiteltavia, päätöksiä voidaan tarkastella uudestaan ja tarvittaessa muuttaa.

Osa toimenpiteistä toteutetaan pilotteina, jolloin toteutusta kokeillaan ensin suppeammalla volyyminalla. Jos pilottikokeilu onnistuu, toimenpidettä voidaan soveltaa pilottia laajemmin. Pilotin aikana ja viimeistään sen jälkeen kokeiluun voidaan tehdä tarvittavia korjauksia. Palvelutason mukaisen hinnoittelun käyttöastelaskennat on tarkoitus toteuttaa aluksi pilottina, jotta laskentamenetelmiä

voidaan testata. Vuorottaispysäköinnin ja pysäköintipaikkojen käytön tehostamisen digitaalinen ko- keilu toteutetaan ensin valitulla alueella ja valituille toiminnoille. Myöhemmin sitä voidaan laajentaa.

Voidaanko toteutuksen ajoituksella vaikuttaa asiaan?

Pysäköintipolitiikan teemojen ja toimenpiteiden toteutus on aikataulutettu. Aikataulutuksen perus- teena on, että toteutusohjelma etenee järkevässä järjestyksessä ja asetetut tavoitteet saavutetaan mahdollisimman hyvin. Toteutusohjelmassa on huomioitu myös käytettävissä olevat resurssit. Jos on olemassa riittävät perusteet, toteutuksen aikataulutusta voidaan muuttaa. Osan toimenpiteistä toteutusajankohta on määritelty muissa strategisissa ohjelmissa, esimerkiksi pyöräpysäköinnin ke- hittämisessä.

Millaisia välillisiä vaikutuksia asialla / päätöksellä voi olla?

Voiko asialla / päätöksellä olla vaikutusta yritysilmastoon alueella / kaupun- gissa?

Pysäköintipolitiikan toimenpiteiden toteuttaminen voi nostaa pysäköinnin hintaa lähinnä tiiviin yh- dyskuntarakenteen alueilla. Toisaalta paikkojen saatavuus voi helpottaa ja tarjonta monipuolistua, koska yksityisillä pysäköintioperaattoreilla voi olla paremmat mahdollisuudet tarjota palveluitaan. Tämä voi vaikuttaa yritysten ja niiden sidosryhmien valintoihin ja toimintaan, mutta vaikutukset riip- puvat yritysten toimialasta ja muista tekijöistä.

Erilaiset digitaaliset palvelut, esimerkiksi autopysäköinnin reaaliaikaisen tilannekuvan kehittäminen, parantavat pysäköinnin palvelutasoa ja voivat tarjota ainakin tiettyjen toimialojen yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Osa yrityksistä voi kokea pysäköinnin mahdollisen hinnan nousun ja rajoittamisen negatiivisena. Osa yrityksistä voi kokea kestävien liikkumismuotojen edistämisen sekä toimintaympäristön mah- dolliset muutokset suurempana positiivisena asiana kuin muuttuneet pysäköintiolosuhteet. Koko- naisuutena yritysilmastoon vaikuttaa niin monet asiat, että pysäköintipolitiikan vaikutusta siihen on vaikeaa arvioida.

Voiko asialla / päätöksellä olla vaikutusta kokonaiseen yritysverkostoon tai toi- mialaan?

Digitaalisten palveluiden kehittäminen voi parantaa tällä alalla toimivien yritysten liiketoimintamah- dollisuuksia, vaikka alan kokonaisuuteen suhteutettuna vaikutukset jäänevät vähäisiksi.

Toimitilojen pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeiden päivittäminen voi vaikuttaa mahdollisuuteen rakentaa pysäköintipaikkoja toimitilojen yhteyteen. Pysäköintipaikkamäärien rakentamisen rajoitta- mista perustellaan liikenneverkon välityskyvyn turvaamisella ja kaupungin ympäristötavoitteilla. Paikkojen määrän rajoittaminen todennäköisesti kohdistuu tulevaisuudessakin tiiviin yhdyskuntara- kenteen alueille, joissa kestävä liikunnan palvelut ovat laadukkaat. Päätöksellä on vaikutusta toimitilojen toimialaan, mutta ei koko toimialaan, vaan niihin kohteisiin, jotka sijaitsevat pysäköinti- paikkamäärien maksimimääräysten alueilla. Nykyään yritykset arvostavat myös kestävä liikunni- sen palveluita ja keskeistä sijoittumista yhdyskuntarakenteessa.

Siirtyminen askeleittain kohti markkinaehtoista pysäköintipolitiikkaa voi parantaa rakennushankkeita toteuttavien yritysten liiketoimintamahdollisuuksia. Yrityksiä ei enää veloiteta toteuttamaan tiettyä määrää pysäköintipaikkoja, vaan yritykset voivat itse optimoida paikkamäärän jokaiseen hankkeeseen sopivaksi. Tämä myös kasvattaa yritysten vastuuta pysäköinnin toimivuuden toteutamisessa.

Voiko asialla / päätöksellä olla ennalta arvaamattomia kerrannaisvaikutuksia?

Jos pysäköintipolitiikan toimenpiteiden toteutus alkaa vaikuttamaan yritysten sijaintipaikan valintaan, tällä voi olla arvaamattomia kerrannaisvaikutuksia. Pysäköinnillä ei kuitenkaan ole niin suurta vaikutusta yritystoiminnan kokonaisuuteen, että tämä olisi todennäköistä.

Miten päätös voi vaikuttaa yritystoimintaan tulevaisuudessa

Tietyillä alueilla yritysten ja niiden sidosryhmien pysäköinnin hinta voi nousta, mutta toisaalta palvelutaso voi parantua. Pysäköinnin digitalisaation ja liikkuminen palveluna kehittyminen voivat tuoda yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Pysäköinti on tavoitteena sisällyttää liikkuminen palveluna –konsepteihin. Työpaikka-alueiden laskentaohjeiden päivittäminen voi vaikuttaa yritystoimintaan tulevaisuudessa, mutta vaikutukset ovat todennäköisesti vähäisiä.

Mitä muita mahdollisia vaikutuksia asialla / päätöksellä voi olla?

Onko päätöksellä vaikutuksia tarjonnan monipuolistumiseen asukkaiden näkökulmasta?

Tarjonnan monipuolistumiseen asukkaiden näkökulmasta vaikuttavat autopysäköinnin reaaliaikaisen tilannekuvan parantuminen sekä pysäköinti osaksi liikkumista palveluna, yhteistyön kehittäminen yksityisten pysäköintioperaattoreiden kanssa, liityntäpysäköinnin kehittäminen, pyöräpysäköinnin kehittäminen, toimenpidetkokonaisuus sähköautoiluinfran vahvistamiseksi tavoitteena vähentää polttomoottoriautojen määrää kaupunkialueella sekä vuorottaispysäköinnin edistäminen. Mainitut toimenpiteet tarjoavat asukkaille monipuolisempia pysäköintipalveluita ja lisää pysäköintivaihtoehtoja.

Onko päätöksellä vaikutuksia tarjonnan monipuolistumiseen muiden yritysten näkökulmasta?

Yritysten näkökulmasta tarjontaa monipuolistavat samat toimenpiteet kuin asukkaidenkin näkökulmasta. Pysäköintipolitiikan toimenpiteet vaikuttavat laajaan osaan yrityksiä, ja vaikutusten laajuus vaihtelee esim. yrityksen toimialan ja koon mukaan.

Onko päätöksellä vaikutuksia tarjonnan monipuolistumiseen matkailijoiden näkökulmasta?

Matkailijoiden näkökulmasta tarjontaa monipuolistavat samat toimenpiteet kuin asukkaidenkin. Matkailijat ovat asukkaita riippuvaisempia tarjonnan laadukkaasta viestinnästä, koska heidän paikallistuntemuksensa on yleensä heikompi kuin asukkaiden tai yritysten.

Millaisia vaikutuksia päätöksellä on kaupunkiin?

Syntykö päätöksestä kustannuksia kaupungille?

Toimenpiteiden toteuttamishjelmaan sisältyy konsulttitoita karkean arvion mukaan vähintään 250 000 euron arvosta. Tämän lisäksi toimenpiteiden toteuttamiseen sisältyy kaupungin omaa työtä vähintään 10 henkilötyökuukautta vuodessa. Toteuttamishjelman kaltaisista projekteista on vähän kokemuksia, joten kustannusten ja työn määrää on erittäin vaikea arvioida.

Mahdollistaako päätös hyviä seurausvaikutuksia?

Pysäköintipolitiikan tavoitteiden asettelussa lähtöaineistoina ovat olleet tunnistetut toimintaympäristön muutokset ja pysäköintiin vaikuttavat trendit, pysäköinti osana liikennejärjestelmää sekä kaupungin strategiat ja ohjelmat sekä muut työn aikana esille nousseet teemat. Tavoitteet on asetettu siten, että niiden toteutuminen mahdollistaa hyvät seurausvaikutukset kaupungille. Teemat ja toimenpiteet toteuttavat tavoitteita. Tavoitteiden toteutumista seurataan, ja toimenpiteiden toteutukseksi on laadittu mittarit.

Liittyykö asiaan / päätökseen kaupungin kannalta riskejä?

Teemojen Kadunvarsipysäköinti: hinnoittelusta palvelutasoon sekä Pysäköinnin ohjauksen ja maksullisuuden laajentamisen periaatteet toteuttaminen voivat tuottaa negatiivista palautetta yrityksiltä. Näiden teemojen toteuttamisella voi olla myös positiivisia vaikutuksia yrityksille.

Siirtyminen askeleittain kohti markkinaehtoista pysäköintipolitiikkaa voi ainakin alkuvaiheessa aiheuttaa pysäköinnin kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuutta, mikä voi heikentää alueiden pysäköinnin ja liikenteen toimivuutta sekä viihtyisyyttä.

Työpaikka-alueiden pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeen päivittämiseen osa yrityksistä voi suhtautua negatiivisesti varsinkin, jos pysäköintipaikkojen määriä rajoitetaan.

Riskejä voidaan hallita tuomalla esiin toimenpiteiden positiivisia vaikutuksia. Näitä ovat pysäköinnin parantunut palvelutaso, laadukas kaupunkiympäristö, lieventyneet ympäristövaikutukset sekä paremmin toimiva liikenneverkko. Riskejä voidaan hallita paremmin myös tekemällä yritysten kanssa vuorovaikutusta toimenpiteitä laadittaessa.

Miten päätös vaikuttaa kaupungin imagoon yritysmuönteisenä kaupunkina?

Pysäköintipolitiikan tavoitteiden asettelussa on huomioitu kaupungin strategiset tavoitteet. Kaupungin strategioissa huomioidaan elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen. Pysäköintipolitiikalla kaupunki vaikuttaa ympäristötavoitteiden toteutumiseen, liikenneverkon toimivuuteen sekä kaupunkiympäristön laatuun. Nämä parantavat myös yritysmuönteisyyttä. Osalla pysäköintipolitiikan toimenpiteistä voi olla negatiivisia vaikutuksia yrityksille, mutta tavoitteena on, että positiiviset vaikutukset olisivat suurempia. Pysäköintipolitiikalla tavoitellaan, että Helsinki olisi yrityksille entistä parempi paikka toimia.

Onko asialla vaikutuksia esim. muihin vireillä oleviin tai tuleviin suunnitelmiin, hankkeisiin tms.?

Pysäköintipolitiikka on strateginen suunnitelma ja toimenpideohjelma. Kun se on hyväksytty poliittisessa päätöksenteossa, kaikkea pysäköintiin liittyvää kehitetään sen mukaisesti Helsingissä. Pysäköintipolitiikan teemat ja toimenpiteet vaikuttavat maankäytön suunnitteluun, kaavoitukseen sekä kaavoituksen liikennesuunnitteluun. Pysäköinnin maksullisuutta ja muuta ohjausta kehitetään pysäköintipolitiikan periaatteiden mukaisesti. Pysäköintiin liittyvää digitaalisuutta ja muita tulevaisuuden innovaatioita on linjattu pysäköintipolitiikassa. Niiden toteuttamisessa huomioidaan teemojen nopea kehittyminen, jolloin tapauskohtainen soveltaminen voi olla tarpeen pysäköintipolitiikan toteuttamisessa.

Pysäköintipolitiikan toimenpiteistä vireillä oleviin tai tuleviin suunnitelmiin tai hankkeisiin vaikuttavat:

- Pysäköinnin huomioiminen työmaakohteissa liitetään osaksi työmaaopas.fi -sivustoa. Pysäköinti liitetään omana elementtinä mukaan kehitteillä olevaan Haitaton 2.0 -sovellukseen. Samalla kehitetään proaktiivinen siirtoilmoitustyökalu.
- Tontti- ja kokoojakatujen pysäköintijärjestelyjen ja talvihoidon kehittämistä on mahdollista laajentaa laajemmin tonttikaduille ja soveltuvilta osin kokoojakaduille. Tällä hetkellä periaatteita sovelletaan asukas- ja yrityspysäköintivyöhykkeiden A – K ulkopuolella. Laajentamista arvioidaan saatujen kokemusten perusteella.

Vaikutuksiin reagoiminen

Mitä myönteisiä vaikutuksia asialla / päätöksellä on olemassa oleville yrityksille / yritysten toimintaedellytyksille?

Miten positiivisia vaikutuksia voitaisiin vahvistaa?

Palvelutason mukainen hinnoittelu sekä pysäköinnin aikarajoitusten tai maksullisuuden laajentaminen nostavat todennäköisesti pysäköinnin hintaa mutta parantavat myös palvelutasoa. Digitalisaation kehittyminen pysäköinnissä, pysäköinti osaksi liikkumista palveluna, kaupungin ja yksityisten pysäköintilaitosten välinen yhteistyö sekä liityntäpysäköinnin kehittäminen lisäävät yritysten liiketointamahdollisuuksia. Jakeluliikenteen lastaus- ja purkupaikkojen kehittäminen sujuvoittavat yritysten logistiikkaa, pienentävät kustannuksia sekä parantavat palveluita, koska tavaratoimitukset ovat paremmin ennakoitavissa. Pysäköintipolitiikalla edistetään laadukasta kaupunkiympäristöä ja liikennejärjestelmän toimivuutta, jotka parantavat yritysten toimintaedellytyksiä. Helsingin kaupunki haluaa profiloitua vastuullisena toimijana esimerkiksi ympäristöasioissa. Tällä on positiivinen vaikutus myös yritystoiminnalle.

Positiivisia vaikutuksia voidaan vahvistaa tekemällä yritysten kanssa yhteistyötä esimerkiksi hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa sekä vuorovaikutuksessa.

Mitä kielteisiä vaikutuksia päätöksellä on olemassa oleville yrityksille / yritysten toimintaedellytyksille?

Miten negatiivisia vaikutuksia voitaisiin lieventää tai poistaa?

Kielteiset vaikutukset voivat liittyä palvelutason mukaiseen hinnoitteluun tai pysäköinnin aikarajoitusten ja maksullisuuden mahdolliseen laajentamiseen. Joidenkin yritysten asiakkaat voivat kokea nämä negatiivisena asiana ja hakeutua asioimaan liikkeisiin, jotka sijaitsevat rajoittamattoman pysäköinnin alueilla tai liikekeskuksissa, joissa on runsaasti maksutonta pysäköintikapasiteettia. Samoin työntekijöiden rekrytointi voi joissain tapauksissa vaikeutua. Työpaikka-alueiden pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeiden päivittäminen voi aiheuttaa joillekin yrityksille työntekijöiden rekrytointivaikeuksia, jos pysäköintipaikkojen määriä säännöstellään. Tämä kuitenkin voi realisoitua vasta, kun yritys mahdollisesti muuttaa uusiin toimitiloihin. Vaikka kestävän liikkumisen palvelut ovat näiden toimenpiteiden kohdealueilla hyviä, auto voi osalle työntekijöistä olla houkuttelevin liikkumisvaihtoehto.

Kielteisiä vaikutuksia voidaan lieventää korostamalla tiiviin ja keskustamaisen yhdyskuntarakenteen etuja. Alueilla, joilla pysäköintiä on rajoitettu, on usein kaupallista pysäköintitarjontaa. Tätä vaihtoehtoa kannattaa tuoda esiin. Alueiden houkuttelevuuteen, toimintoihin, viihtyisyyteen ja säävutettavuuteen kannattaa kiinnittää huomiota, koska suuret ihmismäärät alueilla todennäköisesti tuovat asiakkaita myös liikkeisiin. Toimitilojen osalta kannattaa tuoda esiin hyvät kestävän liikkumisen yhteydet, kaupallinen pysäköintipaikkatarjonta sekä yritysten väliset synergiaedut, koska tiiviin yhdyskuntarakenteen alueilla sijaitsee yleensä paljon yrityksiä. Keskustamaisilla alueilla sijainnista aiheutuvat hyödyt ovat yrityksille yleensä haittoja, esimerkiksi rajoitettua pysäköintipaikkatarjontaa, suurempia.

Yritysvaikutusten arvioinnin johtopäätökset

Pysäköintipolitiikalla on laaja vaikutus yrityksiin. Vaikutusten merkittävyys vaihtelee esimerkiksi yritysten toimialan, koon, sijainnin ja asiakasprofiilin mukaan. Merkittävin vaikutus on palvelutason mukaisen hinnoittelun käyttöönotolla, aikarajoitusten tai maksullisuuden mahdollisella laajentamisella sekä työpaikka-alueiden laskentaohjeiden päivytyksellä. Toimenpiteet voivat aiheuttaa pysäköinnin kustannusten nousua ja joissain tapauksissa pienempää pysäköintipaikkatarjontaa. Näillä toimenpiteillä on yrityksille myös positiivisia vaikutuksia esimerkiksi pysäköinnin palvelutason parantuminen sekä kaupallisen pysäköintipaikkatarjonnan edellytysten parantuminen.

Digitalisaatio on tullut mukaan myös pysäköintiin, ja tulevaisuudessa tämä todennäköisesti jatkuu ja lisääntyy. Pysäköintipolitiikka sisältää tähän liittyviä toimenpiteitä, jotka tuovat yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia. Myös kaupungin ja yksityisten pysäköintilaitosten välinen yhteistyö tuovat yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Markkinaehtoisen pysäköinnin edistäminen voi parantaa rakennushankkeita toteuttavien yritysten toimintaedellytyksiä.

Pysäköintipolitiikka on laadittu siten, että se toteuttaa kaupungin strategisia tavoitteita ja ottaa huomioon toimintaympäristön muutoksia. Pysäköintipolitiikan laadinnassa on huomioitu laajasti erilaisia näkökulmia ja intressejä. Myös vaikutukset yrityksille ovat olleet tässä mukana. Pysäköintipolitiikka on osa kaupungin strategioiden kokonaisuutta, joissa linjataan, mihin suuntaan kaupunkia kehitetään. Teemojen ja toimenpiteiden toteuttaminen aiheuttavat yrityksille sekä positiivisia että

negatiivisia vaikutuksia. Tavoite on, että koko kaupungin näkökulmasta kokonaisvaikutus on positiivinen.

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia**

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641

www.hel.fi